

SAMMANSTÄLLNING AV UTSKOTTENS OCH ALLMÄNNA FÖRVALTNINGENS UTREDNINGAR OCH ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV OBSERVATIONERNA OCH REKOMMENDATIONERNA I UTVÄRDERINGSBERÄTTELSEN

Social- och hälsovårdsutskottet § 48

04.09.2019

Utlåtande om revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018

261/02.06.01/2018

Social- och hälsovårdsutskottet 04.09.2019 § 48

Mer information:

social- och hälsovårdsdirektör Ulla Tikkanen, tfn 050 355 3246

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Revisionsutskottet ska enligt 121 § i kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av bedömningen presenteras i utvärderingsberättelsen, som fullmäktige behandlar tillsammans med bokslutet. Revisionsutskottet godkände och undertecknade sin utvärderingsberättelse för år 2018 den 16 maj 2019 (§ 46) och förde den till fullmäktige för kännedom den 17 juni 2019 (§ 35).

Fullmäktige ber utskotten om svar på revisionsutskottets frågor. Stadsstyrelsen sammanställer svaren i ett utlåtande som gäller hela stadens verksamhet. Revisionsutskottets utvärderingsberättelses delas ut som **bakgrundsmaterial** till föredragningslistan.

År 2018 var allmänna förvaltningen samt kultur-, ungdoms- och idrottstjänsterna fokusområden vid utvärderingen.

Nedan behandlas de observationer i utvärderingsberättelsen som berör social- och hälsovårdsutskottets verksamhet.

Uppföljning av observationer som gäller tidigare år

Revisionsutskottet tackar för bemötandet till utvärderingsberättelsen 2017 och konstaterar att de frågor som lyfts fram fortfarande är aktuella, till exempel förslaget att ta in uppgifter om hemort på skolhälsoenkätens blankett, missbruksproblemen bland tonåringar samt samarbetet mellan kommunen och tredje sektorn.

En ny skolhälsoenkät genomfördes våren 2019. Tyvärr fick man ännu inte med uppgiften om elevens hemort i enkäten, trots aktiva försök att påverka blanketten. Lösningar på missbruksproblem bland unga har sökts inom stadens egen organisation samt inom huvudstadsregionen vid gemensamma möten och diskussioner mellan kommunernas social- och hälsovårdsnämnder och social- och bildningsförvaltningar. Vidare har vi studerat Islandsmodellen i syfte att under 2019 hitta sådana metoder i den som passar in i våra lokala strukturer. I de strategiska målen för 2019 ingår också att utveckla verksamhetsmodeller tillsammans med aktörer inom tredje sektorn.

Dessutom påminner revisionsutskottet om vikten av tillräckliga resurser i en situation där ökningen av klienter från andra kommuner inom stadens social- och hälsovård har varit avsevärd.

I och med valfriheten, som möjliggjordes av hälso- och sjukvårdslagen från början av 2014, har fler än 1 500 Esbobor valt att anlita Grankulla hälsocentral som primärvårdsenhet. Samtidigt är andelen Grankullabor som anlitar offentliga hälsovårdstjänster avsevärd också i nationell jämförelse: År 2017 använde 77 procent av kommuninvånarna hälsostationens tjänster, då alla olika former av hälsovårdsservice beaktas.

På grund av ökningen i skolornas elevantal, den stora andelen elever från andra kommuner (sammanlagt 935 år 2018) och utvidgningen av integrationsundervisningen är stadens skolläkarresurs knappt tilltagen i förhållande till behovet och jämfört med de nationella rekommendationerna. Arbetet inom sektorn, särskilt de omfattande hälsoundersökningarna på skolorna, kräver en läkarresurs på ca 0,6 befattningar, som då inte är tillgänglig för mottagningsarbetet på hälsostationen. Vi bedömer fortlöpande tillräckligheten av resurserna inom sektorns samtliga yrkesgrupper samt utvecklar arbetsfördelningen och rutinerna.

Övrig bedömning av verksamheten, social- och hälsovårdssektorn

Beredningen av vård- och landskapsreformen sysselsatte stadens tjänstemän 2018. Revisionsutskottet framhåller att det utförda beredningsarbetet i fortsättningen bör utnyttjas för att utveckla stadens egen verksamhet.

Utvecklingsarbetet inom sektorn stöds i synnerhet av det arbete som gjordes i beredningsgrupperna för olika substansområden. Det gjorda beredningsarbetet kommer att tillämpas vid utvecklingen av stadens egen verksamhetspraxis och beskrivningen av processerna. Inom vuxensocialarbetet har det gjorts betydande utvecklingsarbete som gått ut på att beskriva innehållet och stärka profilen. Inom mun- och tandvården har man utvecklat gemensamma rutiner. Inom äldreomsorgen har man beskrivit omfattande aktuella servicehelheter och gjort upp olika anvisningar, bl.a. en handbok för hemrehabilitering, en anvisning om stöd för närståendevård och en regional modell för hemrehabilitering samt en anvisning för kommuner för uppgörandet av en plan för att stödja den åldrande befolkningens välbefinnande. Beredningsgrupperna har gjort utredningar som ger viktiga jämförelsedata för Grankulla och övriga kommuner i Nyland.

Social- och hälsovården har den största sjukfrånvaron inom stadens personal, vilket torde hänga samman med de osäkra framtidsutsikterna inom sektorn och det tunga arbetet. Mer om detta står att läsa i stadens personalberättelse 2018. På vilket sätt främjas personalens arbetshälsa inom Grankulla stads social- och hälsovård?

Enligt stadens personalenkäter bör sektorn lägga särskild vikt vid respons till de anställda samt information och tydliga mål. En handbok utarbetades för att underlätta chefsarbetet och orienteringen av personalen inför vårdreformen. De överenskomna verksamhetsmodeller som presenteras i boken stöder chefsarbetet; målet är att bl.a. förbättra kommunikationen och öka transparensen inom sektorn. Kommunerna har i allmänhet högre frånvaro inom social- och hälsovården än inom andra sektorer på grund av höga krav och stor belastning arbetet. Bl.a. den psykiska belastningen har ökat. Det är möjligt att osäkerheten om de framtida vårdtjänsterna minskar tryggheten, som enligt undersökningar är en viktig faktor som påverkar välbefinnandet. Enligt forskning bidrar kulturaktiviteter till välbefinnandet. Musik och bildandet av SOTE-kören utgör inslag i arbetet för att nå detta mål.

Hur sektorn lyckas och hur den uppnår sina mål mäts med hjälp av en modell med fyra perspektiv (Quadruple Aim, fi. nelimaali). M.a.o. analyserar man resultaten systematiskt ur fyra synvinklar: kundupplevelse, personalupplevelse, produktivitet och effekt.

Nybygget vid Villa Breda var stadens största byggprojekt 2018. De boende flyttade in i Villa Breda på hösten. Vid verksamhetsstarten förekom det utmaningar som gällde resurserna för äldreomsorgen, rekryteringen av tvåspråkig personal och ledarskapet för Villa Breda. Äldreomsorgen hade varit förmånligare som köpt tjänst än vid Villa Breda, men Villa Breda har fört tjänsterna närmare stadsborna.

Hur avser Grankulla stad att effektivt omsätta välfärdssamkommunens äldreomsorgsplan 2016–2025 i praktiken?

Beredningen av Grankulla stads äldrepolitiska program börjar under 2019. Som hjälp vid beredningen kommer man att använda en handbok som tagits fram inom det nyländska spetsprojektet kring vård för äldre och närståendevård. Handboken är avsedd att användas vid utarbetandet av välfärdsplanen för äldre enligt äldreomsorgslagen. Som faktagrund för planen används bl.a. studien Finsote 2018, som ger oss mångsidig information om de äldres (från 75 år uppåt) levnadsförhållanden, hälsa och anlitage av tjänster. Grankullas äldrepolitiska program kommer att betona även tillgången på konst och kultur samt möjligheterna att göra olika former av konst och kultur till ett inslag i servicecentrets, hemvårdens och vårdenheternas vardag (statsrådets rekommendation om kultur som en del av social- och hälsovårdstjänsternas struktur).

En lagreform inom färdtjänsten trädde i kraft 2018. Hur avser Grankulla stad att övervaka att färdtjänsten sköts på ett ändamålsenligt sätt?

Ändringen av transportservicelagen år 2018 påverkar ännu inte den färdtjänst som ges enligt handikappservicelagen och socialvårdslagen under åren 2018–2019. Transporternas ändamålsenlighet följs med hjälp av bl.a. kundrespons och uppgifter om användning av tjänsterna. Då en enskild kund reklamerar en

transport, kan genomförandet av resan spåras i ett system som de västnyländska kommunerna upphandlat, och då uppdragas eventuella brister. Inom social- och hälsovården utreder servicesekreteraren det skedda tillsammans med serviceproducenten, och beslut om åtgärder fattas antingen enligt det sanktionssystem som slagits fast vid upphandlingen eller på något annat sätt.

Under 2018 godkändes flera planer, anvisningar och program. Hur avser social- och hälsovårdssektorn att omsätta dessa planer och program i praktiken?

Anvisningar för beviljande av förebyggande och kompletterade utkomststöd

Sektorn iakttar anvisningen om beviljande av kompletterande utkomststöd, som godkändes i utskottet 24.4.2018. Grundläggande utkomstskydd beviljas av FPA, medan kommunerna handlägger det kompletterande utkomststödet.

Ändring av anvisningarna om stöd för närståendevård

Anvisningarna godkändes av utskottet 24.4.2018. De styr organiseringen av tjänsterna för personer över 65 år som får stöd för närståendevård inom ramen för äldreomsorgen samt beviljandet av stöd och organiseringen av tjänsterna för barn och vuxna under 65 år inom socialtjänsternas ansvarsområde.

Programmet för förebyggande rusmedelsarbete 2018–2022

Programmet för förebyggande rusmedelsarbete är ett tväradministrativt program som gäller samtliga åldersgrupper och bestämmer ansvarsfördelningen mellan sektorerna. Fullmäktige godkände programmet för förebyggande rusmedelsarbete 25.9.2018. Programmet verkställs enligt årligen fastställda mål. T.ex. år 2019 har fokus legat på extern bedömning av de nuvarande verksamhetsrutinerna (genomförts med EHYT ry) samt framtagning av ett faktaunderlag för planeringen. Också Lape-projektet med sina mål stöder det missbruksförebyggande arbetet. De årliga målen och uppföljningen överenskomms i den sektorsövergripande ledningsgruppen för hälsofrämjandet (Tejo).

Planen för ordnande av hälso- och sjukvård för kommunerna inom HUCS-området åren 2018–2020

Syftet med HUCS-kommunernas plan för ordnande av hälso- och sjukvården är att främja det regionala samarbetet vid ordnandet, produktionen och koordineringen av hälsovårdstjänsterna. I planen presenteras målen för perioden. Ansvar för att målen uppfylls och följs upp ligger på nätverket för cheferna för folkhälsoarbetet. Nätverket samlas regelbundet till möten, och verksamheten samordnas av enheten för primärhälsovård, som också ända till slutet av 2019 koordinerar arbetet i samarbetsnätverket för kommunernas ansvarspersoner för hälsofrämjande.

Varje kommun har själv hand om de hälsofrämjande åtgärderna enligt

hälso- och sjukvårdslagen. I Grankulla koordinerar den sektorsövergripande arbetsgruppen TEJO insatserna för främjandet av hälsa och välfärd. Nuläget i fråga om hälsa och välfärd samt de prioriterade åtgärderna analyseras i välfärdsberättelsen en gång per fullmäktigeperiod.

Grankulla är en aktiv aktör i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts program Hyvä kierre ("god spiral"), som utgör en fortsättning på SHM:s spetsprojekt VESOTE. Programmet fokuserar på att stödja delaktigheten, minska hälsoskillnaderna, minska rökningen och förebygga fallolyckor.

En gemensam ambition är att åstadkomma enhetlig screeningpraxis i HNS-området under 2019 i fråga om åldersgrupper, screeningintervall och kallelserutiner.

Grankulla erbjuder screening av cancer i livmoderhalsen med fem års intervall åt kvinnor i åldern 25–65 år i enlighet med EU:s screeningrekommendation och rekommendationen för god medicinsk praxis (Käypä hoito). Tjänsterna tillhandahålls av HUSLAB.

Screeningundersökning för att upptäcka bröstcancer (mammografi) erbjuds i enlighet med rekommendationerna vart annat år i åldern 50–69 år. Mammografi ordnas i HNS-området av olika tjänsteproducenter. I Grankulla är det Terveystalo som har hand om mammografin.

Vid screening av foster iakttar man i hela HUCS-området enhetlig praxis enligt lagen, och tjänsterna köps av HNS.

Alla större ärenden som gäller arbetsfördelningen mellan primärhälsovården och den specialiserade sjukvården avgörs kommunvis i samråd mellan organisationernas ledande tjänsteinnehavare. Under planperioden kommer HNS att utveckla e-konsultationen för att utöka primärhälsovårdens möjligheter att konsultera specialister.

För närvarande sker den etablerande formen av konsultation i form av remisser som inte överför vårdansvaret till den konsulterade enheten.

Vid hudsjukdomar är det möjligt att bifoga ett foto till remissen.

Inom ungdomspsykiatri har man inlett korttidsterapeutiska konsultationer via Skype inom vården av ungdomar med lindriga eller medelsvåra avgränsade symtom.

Grankullas intresse för pilotering av distansmottagning för t.ex. hud- och sårpatienter har delgetts HNS.

Social- och hälsovårdens beredskapsplan med bifogad pandemiplan uppdaterades 2018.

Beredskap att verkställa planen finns, då läget kräver det.

Ledningsgruppen i varje sektor ansvarar för att planen revideras och säkerställer att de kunskaper som den förutsätter finns.

Under 2018 behandlades följande enkäter i utskottet: Undersökningen om arbetsklimatet 2017 och skolhälsoenkäten. Bland de mer oroväckande resultaten i skolhälsoenkäten fanns ungdomarnas rikliga bruk av rusmedel, pojkarnas övervikt och sömnbrist, skoltröttheten och ångesten bland flickorna samt de allmänt förekommande upplevelserna av våld och trakasserier. Som lösningar föreslogs bl.a. stöd i föräldrarollen och samarbete med olika organisationer.

Hur avser Grankulla stad att följa upp hur ungdomarna mår?

Det tvärssektoriella samarbetet koordineras av Tejo-gruppen, där frågor kring barns och ungas välfärd behandlas regelbundet. Lape-projektet med aktörer från såväl bildnings- som social- och hälsovårdssektorn fortsätter år 2019, då den överenskomna praxisen förankras. Lape-koordinatören, som anställts inom bildningen, har här en viktig roll. I vardagen främjas välfärden bl.a. genom tätt samarbete mellan socialsektorns servicehandledare och ungdomstjänsternas specialungdomsarbetare för att hjälpa ungdomar som riskerar att marginaliseras. Den gemensamma psykolog som år 2020 anställs till familjerådgivningen och barnrådgivningen samt de tjänster av konsulterande psykiater som staden vid behov köper in kommer att göra det möjligt att tidigt identifiera mentala problem hos barn och ungdomar samt behandla dem intensivt.

I anslutning till elev- och studerandevården utökas dels tillgången på lättillgängliga mentalvårdstjänster (ambulerande psykiatriska sjukskötare, pilotprojekt hösten 2019), dels kompetensen (IPT-utbildning för psykologer och psykiatriska sjukskötare, hösten 2019). Konsultationsverksamheten utökas (HYKS VARHAIN) och verksamheterna samordnas (beskrivning av "de ungas mentalvårdsstig", införande av GMI, ett generiskt instrument för mental hälsa). De ungas välbefinnande främjas också med åtgärder som beskrivs i programmet för förebyggande rusmedelsarbete och programmet för förebyggande av våld i nära relationer. Uppföljningen sker i den omfattande välfärdsberättelse som sammanställs en gång per fullmäktigeperiod.

Personer från Grankulla stad deltog i en resa till Island som HNS ordnade. Där fick de se hurdan genomslag systematiska, kunskapsbaserade, samhörighetsfrämjande och inkluderande åtgärder har haft vid förebyggandet av ungdomars bruk av alkohol och droger. Grankulla drar nytta av de goda erfarenheterna på Island i det tväradministrativa planeringsarbetet. Dessutom har Grankulla tillsammans med EHYT ry och Esbo ansökt om projektfinansiering för att tillämpa Islandsmodellen i arbetet för att minska ungdomars bruk av rusmedel och öka deras möjligheter till fritidsaktiviteter samt stärka föräldraskapet.

Bakgrundsmaterial: Grankulla stads revisionsutskotts utvärderingsberättelse för 2018

Social- och hälsovårdsdirektören:

Utskottet godkänner utredningen över de iakttagelser som revisionsutskottet lyfter fram i sin utvärderingsberättelse för social- och hälsovårdssektorns del och vidarebefordrar den till styrelsen, som sammanställer ett utlåtande för hela staden.

Beslut:

Utskottet godkände beslutsförslaget.

Utlåtande om revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018

261/02.06.01/2018

Samhällstekniska utskottet 20.08.2019 § 83

Mer information:

direktör för samhällstekniken Marianna Harju, tfn 050 304 1234
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Revisionsutskottet ska enligt 121 § i kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av bedömningen förs fram i utvärderingsberättelsen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Stadsstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

Revisionsutskottet har 16.5.2019 § 46 godkänt och undertecknat sin utvärderingsberättelse för år 2018 och beslutat att föra den till fullmäktige för kännedom. Fullmäktige beslutade 17.6.2019 § 35 att anteckna utvärderingsberättelsen för 2018 för kännedom.

Revisionsutskottets utvärderingsberättelse delas ut som **bakgrundsmaterial** till föredragningslistan.

År 2018 var allmänna förvaltningen samt kultur-, ungdoms- och idrottstjänsterna fokusområden vid utvärderingen.

Nedan behandlas iakttagelserna i utvärderingsberättelsen för samhällsteknikens del.

Uppföljning av observationerna och utvecklingsförslagen i föregående års berättelser

Revisionsutskottet tackar samhällstekniska sektorn för genmälet som gällde år 2017 och betonar vikten av att planerna öppet presenteras för stadens invånare under de olika planläggningsfaserna samt att invånarna bereds möjlighet att påverka planerna. Revisionsutskottet tillägger att planläggningsprocesserna har utvecklats under 2018, och bl.a. interna möten har ordnats för att höra berörda parter.

Utfallet av åtgärderna för att uppfylla de strategiska målen 2018

I fråga om det strategiska målet "Sikte på ett kolneutralt Grankulla" konstaterar revisionsutskottet att årsmålet om att utarbeta en färdplan och ett åtgärdsprogram för att främja kolneutraliteten inte uppnåddes år 2018 utan sköts fram till 2019. Det här var i hög grad en resursfråga. Trots att man redan hade främjat målet i flera års tid, blev det möjligt att systematiskt planera och dokumentera åtgärder samt organisera arbetet i hela stadens organisation först i början av 2019, då staden anställde en miljöexpert.

Revisionsutskottet har helt rätt i sin bedömning att en stor variation i bostadsproduktionen är typisk för små städer som Grankulla. Produktionsmålen enligt MBT-avtalet har därför riktats in på hela den fyraåriga avtalsperioden, och de målsatta årliga medeltalen kan avvika en hel del från det årliga utfallet. Det väsentliga är i varje fall att staden uppnår målet för hela avtalsperioden, och detta har den hittills klarat av bortsett från det separata målet för ARA-produktionen.

I utvärderingsberättelsen ingår också observationen att bytesprogrammet för maskiner och annan utrustning inte kunde tillämpas fullt ut. Här handlar det framför allt om anslag. Bytesprogrammet kommer att ses över som helhet, och då uppskattar man det årliga anslagsbehovet för att stadens materiel ska vara tillräckligt tidsenlig men samtidigt ha optimal användningstid.

Övrig utvärdering av verksamheten samt bemötanden

- *Då stadsbilden i Grankulla nu tättnar anmärkningsvärt snabbt, rekommenderar revisionsutskottet att man lägger vikt vid att bevara en småhusdominerad stadsbild samt att bevara grönområden och skogsdungar. Då byggnationen ökar blir grönområdena allt viktigare.*

- I stadens strategi har alltid ingått att Grankulla ska vara en grönskande trädgårdsstad. Stadsstrukturen görs tätare där det faller sig naturligt, i enlighet med riktlinjerna i stadens utvecklingsbild: i områdena kring järnvägsstationerna, i centrum, vid goda kollektivtrafikförbindelser och längs med huvudlederna. Grankulla kommer även i framtiden att till största delen bestå av småhusområden. De strategiska årsmålen för 2020 betonar ännu mer vikten av att bevara grönskan. Även i samband med kompletterande byggnation bevaras träd och annan växtlighet. Andelen av grön yta i staden hålls under luppen, med målet att den inte ska minska.

- *Revisionsutskottet konstaterar att stadens investeringsprogram fortfarande är rätt tungt, både för stadens ekonomi och för samhällstekniken som verkställande organisation.*

- Stadens investeringsprogram är ett politiskt beslut, och tjänstemännen arbetar med de projekt som ingår i det. Eftersom programmet är ekonomiskt tungt har styrelsen bestämt att nya projekt inte kan tas in, om inte redan godkända projekt skjuts fram till en senare planperiod. Projekten bottnar i dels verksamhetsmässiga behov, dels fastighetsbesiktningar. Det är viktigt att reservera tillräckligt med tid för planering och beredning av projekten, och behovet av tid står i proportion till investeringens storlek. Processen styrs av direktiven för genomförande av bygginvesteringsprojekt, som har godkänts av fullmäktige. Planeringsanslag för ett investeringsprojekt kan reserveras i investeringsprogrammet efter att stadsstyrelsen godkänt behovsutredningen för projektet. Investeringsbeslutet fattas efter att styrelsen eller, då kostnaderna överstiger 400 000 euro, fullmäktige har godkänt projektplanerna och målkostnadskalkylen. Anslag för att verkställa investeringen kan sedan tas med i investeringsprogrammet.

- *Revisionsutskottet rekommenderar att staden lägger särskild vikt vid att beakta åsikterna och responsen från grannar och andra invånare i de olika skedena av planläggningen.*

- Det är viktigt att genuint höra de berörda om planändringar, och det gör vi också. Det här står faktiskt inskrivet i lagen, men staden har också själv satt upp som mål att inkludera invånarna i beslutsfattandet och har mycket erfarenhet av hur nyttigt det är att beakta synpunkterna för att projekten ska lyckas. Å andra sidan bör man observera att åsikterna ofta är sinsemellan motstridiga, vilket gör det omöjligt att beakta alla önskingar. Dessutom bör hela samhällets övergripande intressen och framtid vägas in, och dessa kan stå i strid med enskilda individers kortsiktiga intressen. Väsentligt är i varje fall att planerna presenteras öppet och målen motiveras, samt att möjligheter till diskussion ges under de olika skedena i processen.

Planändringar utgör alltid resultat av politiskt beslutsfattande och i många fall kompromisser.

Revisionsutskottet uttrycker oro över hur personalen ska orka och rekommenderar att personalens arbetshälsa följs upp.

- Personalens arbetshälsa följs såväl med olika mätningar som genom att uppmuntra till kontakter med låg tröskel i tunga situationer. Samhällsteknikens personalresurser är dock ställvis knappa i relation till de omfattande arbetsprogrammen och de förväntningar som riktas mot sektorn, och mätningar gör ingen skillnad här. I synnerhet på grund av det stora Villa Breda-projektet med alla utmaningar har lokalcentralen drabbats av extraordinär belastning de senaste åren. Tidvis är det också svårt att få kompetent personal. Sektorn har ibland varit tvungen att skjuta fram projektstarten vid nya investeringar och att iaktta en prioritetsordning vid fastighetsunderhållet och årsreparationerna utgående från hur brådskande de är och vilka anslag och personalresurser som funnits att tillgå.

- Revisionsutskottet framhåller till slut att de mål som fullmäktige satt upp har uppnåtts men att utsikterna för de närmaste åren alltjämt innehåller utmaningar.

Direktören för samhällstekniken:

Utskottet godkänner utredningen över de iakttagelser om samhällstekniska sektorn som revisionsutskottet lyfter fram i sin utvärderingsberättelse för 2018 och vidarebefordrar den till styrelsen, som sammanställer ett utlåtande för hela staden.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Utlåtande om revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018

261/02.06.01/2018

SOVV 14.08.2019 § 57

Mer information:

bildningsdirektör Heidi Backman, tfn 050 566 8800
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Revisionsnämnden ska enligt 121 § i kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av bedömningen förs fram i utvärderingsberättelsen. Revisionsutskottet godkände och undertecknade sin utvärderingsberättelse för år 2018 den 16 maj 2019 (§ 46) och förde den till fullmäktige för kännedom den 17 juni 2019 (§ 35).

Fullmäktige ber utskotten om svar på revisionsutskottets frågor. Stadsstyrelsen sammanställer sedan svaren i ett utlåtande som gäller hela stadens verksamhet. Utvärderingsberättelsen 2018, som är godkänd av revisionsutskottet, delas ut som **bilaga**.

Revisionsutskottet har i sin berättelse också behandlat berättelsen för föregående år (2017) och utskottens och stadsstyrelsens svar på den.

- Revisionsutskottet ber att dess önskan om att elevernas hemkommun förs in som en bakgrundsvariabel i THL:s nationella skolhälsoundersökning ska tas upp i huvudstadsregionens gemensamma arbetsgrupp för skolhälsoundersökningen. Till detta konstateras att detta gjorts år 2017, tyvärr utan framgång.
- Revisionsutskottet gjorde observationer om stadens tvåspråkighetsprogram, som också berör bildningen. Bildningen har jobbat aktivt enligt bildningens tvåspråkighetsprogram 2015–2017 även efter denna tidsperiod och har också vidareutvecklat verksamheten. Bildningen har t.ex. särskilt arbetat i samarbete med regionala och nationella myndigheter för att garantera tvåspråkiga elevvårds- och vårdtjänster för familjer, barn och unga i samband med den kommande vårdreformen. Enligt nuvarande budgetmål ska bildningens tvåspråkighetsprogram uppdateras under år 2019. Detta program kunde med fördel ses som en del av hela stadens tvåspråkighetsprogram.

År 2018 var allmänna förvaltningen samt kultur-, ungdoms- och idrottstjänsterna (s. 6–9) fokusområden vid revisionsutskottets utvärdering, men utskottet behandlade också frågor som gäller undervisningen och småbarnspedagogiken. Revisionsutskottet önskar svar på frågan om upprepade visstidsanställningar. Utskottet konstaterar att Grankulla stad enligt utslag från Helsingfors förvaltningsdomstol har ingått upprepade arbetsavtal för viss tid inom skolväsendet utan grundad anledning. Enligt förvaltningsdomstolen har staden inte kunnat påvisa någon sådan grund för att anställa lärare på viss tid som förutsätts i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, eftersom lärarna inte har varit vikarier för någon. Revisionsutskottet

påpekar att staden i fortsättningen bör fästa särskild uppmärksamhet vid de lagliga grunderna för visstidsanställning.

- De fall av upprepade visstidsanställningar som behandlats av förvaltningsdomstolen skedde under åren 2013–2016. Elevantalet ökade kraftigt vid Mäntymäen koulu under åren 2013–2017, vilket ledde till att många nya tjänster inrättades. Dessutom utvecklades olika funktioner vid skolan under denna tidsperiod. Som en följd av detta har behovet av tidsbundna lärare varit delvis överraskande och man har inte lyckats reagera på alla förändringar och behov inom ramen för planeringen av lärarresursen. År 2016 påbörjades korrigeringar och granskningar av vakansnummer inom undervisningen. Dessutom har anställningsbesluten särskilt uppmärksammas och rektorerna har fått anvisningar om anställning av lärare, särskilt visstidsanställningar.

Bildningsdirektören:

Utskottet antecknar revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018 för kännedom och ger för egen del sitt utlåtande enligt ovanstående till stadsstyrelsen för vidare behandling.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Utlåtande om revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018

261/02.06.01/2018

SUUS 15.08.2019 § 66

Mer information:

bildningsdirektör Heidi Backman, tfn 050 566 8800

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Revisionsutskottet ska enligt 121 § i kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av bedömningen förs fram i utvärderingsberättelsen.

Revisionsutskottet godkände och undertecknade 16.5.2019 (§ 46) sin utvärderingsberättelse för år 2018 och förde den vidare till fullmäktige för kännedom 17.6.2019 (§ 35). Utskotten ombeds ge svar på revisionsutskottets frågor. Stadsstyrelsen sammanställer sedan ett utlåtande som gäller hela stadens verksamhet. Utvärderingsberättelsen, som är godkänd av revisionsutskottet, delas ut som **bilaga**.

Revisionsutskottet har i sin berättelse behandlat utskottens och stadsstyrelsens svar även på berättelsen för föregående år (2017):

- Revisionsutskottet ber att dess önskan om att elevernas hemkommun bör föras in som en bakgrundsvariabel i THL:s nationella skolhälsoundersökning ska tas upp i huvudstadsregionens gemensamma arbetsgrupp för skolhälsoundersökningen. Till detta konstateras att detta gjorts år 2017, tyvärr utan framgång.
- Revisionsutskottet gjorde observationer om stadens tvåspråkighetsprogram, som också berör bildningen. Bildningen har aktivt jobbat enligt bildningens tvåspråkighetsprogram 2015-2017 även efter denna tidsperiod och har också vidareutvecklat verksamheten. Bildningen har t.ex. särskilt arbetat i samarbete med regionala och nationella myndigheter för att garantera tvåspråkiga elevvårds- och vårdtjänster för familjer, barn och unga i samband med den kommande vårdreformen. Enligt nuvarande budgetmål ska bildningens tvåspråkighetsprogram uppdateras under år 2019. Detta program kunde med fördel ses som en del av hela stadens tvåspråkighetsprogram.

Revisionsutskottets utvärdering fokuserade år 2018 på den allmänna förvaltningen och på fritidssektorn, men tog även upp frågor som gällde utbildning och småbarnspedagogik. Vad gäller frågan om upprepning av visstidsanställningar önskade revisionsutskottet svar. Revisionsutskottet konstaterar att Grankulla stad enligt utslag från Helsingfors förvaltningsdomstol har ingått upprepade arbetsavtal för viss tid utan grundad anledning. Enligt förvaltningsdomstolen har staden inte kunnat påvisa någon sådan grund för att anställa lärare på viss tid som förutsätts enligt lagen om kommunala tjänsteinnehavare, eftersom lärarna inte har varit vikarier för någon. Revisionsutskottet påpekar att staden i fortsättningen ska fästa särskild uppmärksamhet vid de lagliga grunderna för visstidsanställning.

- De fall av upprepade visstidsanställningar som behandlats av

förvaltningsdomstolen skedde under åren 2013-2016. Elevantalet ökade kraftigt vid Mäntymäen koulu under åren 2013-2017, vilket ledde till att många nya tjänster inrättades. Dessutom utvecklades olika funktioner vid skolan under denna tidsperiod. Som en följd av detta har behovet av tidsbundna lärare varit delvis överraskande och man har inte lyckats reagera på alla förändringar och behov inom ramen för planeringen av lärarresursen. År 2016 påbörjades korrigeringar och granskningar av vakansnummer inom undervisningen. Dessutom har anställningsbesluten särskilt uppmärksamats och rektorerna har fått anvisningar om anställning av lärare, särskilt tidsbundna.

- I revisionsutskottets utvärderingsberättelse har det i kapitel fyra gjorts en bedömning av hur åtgärderna i Grankulla stadsstrategi för 2018-2022 har uppfyllts. I sammandraget av utvärderingen av mål 4 - en lärvänlig stad - fastställer revisionsutskottet att det inte gjorts en utredning av utvecklandet av den svenskspråkiga förskoleundervisningen i samarbete med skolan. Svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik önskar framhålla att utskottet 9.10.2018 (§ 86) på basis av en utredning över förskolenätverket har beslutat att den svenskspråkiga förskoleundervisningen flyttas till Granhultsskolans lokaliteter. Flytten sker när alla nödvändig renoverings- och tillbyggnadsarbeten är klara. Stadsstyrelsen har den 25.3.2019 (§ 50) godkänt behovsutredningen gällande förändringsarbetena i Granhultsskolan och kommer att vidare behandla ärendet i samband med behandlingen av budgetförslaget 2020.

Bildningsdirektören:

Utskottet antecknar revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018 till kännedom och ger för egen del sitt utlåtande enligt ovanstående till STS för vidare behandling.

Beslut:

Enligt beslutsförslaget.

Utlåtande om revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018

261/02.06.01/2018

Kulturutskottet 21.08.2019 § 27

Mer information:

bildningsdirektör Heidi Backman, tfn 050 566 8800

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Revisionsnämnden ska enligt 121 § i kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av bedömningen förs fram i utvärderingsberättelsen. Revisionsutskottet godkände och undertecknade sin utvärderingsberättelse för år 2018 den 16 maj 2019 (§ 46) och förde den till fullmäktige för kännedom den 17 juni 2019 (§ 35).

Fullmäktige ber utskotten om svar på revisionsutskottets frågor. Stadsstyrelsen sammanställer sedan svaren i ett utlåtande som gäller hela stadens verksamhet. Utvärderingsberättelsen 2018, som är godkänd av revisionsutskottet, delas ut som **bilaga**.

Revisionsutskottet har i sin berättelse också behandlat berättelsen för föregående år (2017) samt utskottens och stadsstyrelsens svar på den:

- Revisionsutskottet ber att dess önskan om att elevernas hemkommun förs in som en bakgrundsvariabel i THL:s nationella skolhälsoundersökning ska tas upp i huvudstadsregionens gemensamma arbetsgrupp för skolhälsoundersökningen. Till detta konstateras att detta gjorts år 2017, tyvärr utan framgång.
- Revisionsutskottet gjorde observationer om stadens tvåspråkighetsprogram, som också berör bildningen. Bildningen har jobbat aktivt enligt bildningens tvåspråkighetsprogram 2015–2017 även efter denna tidsperiod och har också vidareutvecklat verksamheten. Bildningen har t.ex. särskilt arbetat i samarbete med regionala och nationella myndigheter för att garantera tvåspråkiga elevvårds- och vårdtjänster för familjer, barn och unga i samband med den kommande vårdreformen. Enligt nuvarande budgetmål ska bildningens tvåspråkighetsprogram uppdateras under år 2019. Detta program kunde med fördel ses som en del av hela stadens tvåspråkighetsprogram.

Revisionsutskottets utvärderingsarbete fokuserade år 2018 på allmänna förvaltningen och fritidsverksamheten (s. 6–9). För fritidsverksamhetens del önskar revisionsutskottet bemötande till observationer som gäller ersättande lokaler för ungdomsverksamhet samt medborgarinstitutets kursutbud och finansieringen av det.

- Revisionsutskottet konstaterar (s.6) att staden har blivit tvungen att stänga ungdomsgården på grund av fukt- och mikrobskador. Verksamheten och personalen har varit hänvisade till ersättande lokaler där verksamheten inte kan bedrivas i full skala. Båda utskotten för undervisning och småbarnspedagogik har framhållit att saken behöver lösas snarast.

Projekteringen för saneringen av ungdomsgården gjordes 2018 i samarbete med samhällstekniken. Ungdomsgården är till exempel en skyddsmärkt byggnad, vilket ställer krav på saneringen. Båda utskotten för undervisning och småbarnspedagogik har framhållit att saken behöver lösas snarast. Revisionsutskottet betonar vikten av att ungdomsverksamheten så snart som möjligt anvisas ändamålsenliga ersättande lokaler.

Ungdomslokalen är för närvarande belägen i stadsbibliotekets f.d. tidningssal. Utrymmet är otillräckligt för verksamheten, men det är ont om lediga fastigheter som staden äger. Under våren inledde staden förhandlingar med köpcentret Grani om eventuella lediga lokaler och hyresnivån för dem. Förhandlingarna pågår fortfarande. Ungdomstjänsterna samarbetar fortlöpande med läroinrättningar och lokala föreningar för att hitta fritidstjänster och meningsfull sysselsättning för ungdomar. Staden bör kunna lösa utrymmesbristen för att t.ex. musikutövande ska vara möjligt.

- Revisionsutskottet konstaterar (s. 6) att kulturutskottet har gett ett utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om Grankullas program för förebyggande rusmedelsarbete 2018–2022. Kulturtjänsterna sporrar stadens invånare till en hälsofrämjande livsstil allmänt sett och samarbetar med lokala klubbar och tjänsteproducenter samt med stadens förvaltningar för att omsätta programmet i praktiken. Kulturutskottet konstaterar också att förebyggande rusmedelsarbete beaktas då understöd för fritidsaktiviteter beviljas och att aktörerna inom ungdomsverksamheten i Grankulla sporrar till förebyggande rusmedelsarbete. Vid behov ges handledning och stöd i enskilda fall. Revisionsutskottet anser det lovvärt att kulturutskottet beaktar förebyggande rusmedelsarbete i anslutning till understöden. Revisionsutskottet rekommenderar också att det tväradministrativa myndighetssamarbetet ökas för att effektivisera det förebyggande rusmedelsarbetet.

Kultur- och fritidstjänsterna anger i sina villkor för verksamhetsunderstöd att samfunden i samband med ansökan ska ge en utredning över de åtgärder de tar för att binda sig till en drog-, alkohol- och rökfri verksamhet. Nationellt och regionalt utreds också möjligheterna att till vissa delar tillämpa den s.k. Islandsmodellen i gränsområdet mellan förebyggande arbete och fritidsaktiviteter. Samarbetet består i Grankulla av tväradministrativ verksamhet mellan social- och hälsovården och bildningssektorn. Ledningsgruppen för hälsofrämjande (Tejo), som stadsdirektören tillsatte 2011, fortsätter alltjämt som ett tvärsektoriellt forum för hälsa och välfärd och ansvarar bl.a. för stadens välfärdsberättelse. Frågor som gäller hälsa och välfärd behandlas också fortfarande sektorsvis, och t.ex. undervisningsväsendet, småbarnspedagogiken och fritidstjänsterna diskuterar gemensamma ärenden varje vecka i bildningens ledningsgrupp.

- Revisionsutskottet (s. 7–8) betraktar ökningen i både antalet kursdeltagare och timantalet på medborgarinstitutet under de senaste åren som en mycket positiv trend och konstaterar att institutets verksamhet bidrar till fysiskt och mentalt välbefinnande bland stadens invånare. Kursutbudet lockar deltagare i alla åldrar. Tyvärr har statsandelarnas andel av medborgarinstitutets sammanlagda budget minskat avsevärt under de

senaste åren.

Kursavgifternas andel av medborgarinstitutets verksamhetsutgifter har stigit med 19 procentenheter från 2010 till 2018 (35 %), från 90 000 euro till 327 000 euro. Ungefär en tredjedel av ökningen beror på höjda kursavgifter och resten på ett större antal deltagare. Antalet deltagare på institutets kurser har under ovan nämnda period stigit från 3 461 till 9 591. En betydande faktor har varit att idrott och motion har överförts från idrottstjänsterna till medborgarinstitutet. Höjningarna av kursavgifterna har för sin del hänfört sig till stadens budgetnedskärningar 2010 och 2015 jämte senare justeringar samt till indexförhöjningar.

Statsandelarna har minskat med 7 000 euro från 2010 till 2018, men utan överföringen av motionstimmarna till institutet skulle den kalkylerade verkan ha varit ca 30 000 euro. Indexhöjningarna till statsandelarna har varit frysta i flera år, och medborgarinstitutet har således inte fått stadsbidrag som skulle motsvara verksamheten. Å andra sidan har den fortlöpande utökningen av verksamheten gjort att statsandelarna trots allt inte har krympt desto mer.

Användarnas, dvs. kursdeltagarnas behov och förslag höras ständigt, och nya kurser startas med mycket låg tröskel.

Bildningsdirektören:

Utskottet antecknar revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018 för kännedom och ger för egen del sitt utlåtande enligt ovanstående till stadsstyrelsen för vidare behandling.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Utlåtande om revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018

261/02.06.01/2018

Ungdomsutskottet 26.08.2019 § 17

Mer information:

bildningsdirektör Heidi Backman, tfn 050 566 8800

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Revisionsnämnden ska enligt 121 § i kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av bedömningen presenteras i utvärderingsberättelsen. Revisionsutskottet godkände och undertecknade sin utvärderingsberättelse för år 2018 den 16 maj 2019 (§ 46) och förde den till fullmäktige för kännedom den 17 juni 2019 (§ 35).

Fullmäktige ber utskotten om svar på revisionsutskottets frågor. Stadsstyrelsen sammanställer sedan svaren i ett utlåtande som gäller hela stadens verksamhet. Utvärderingsberättelsen 2018, som är godkänd av revisionsutskottet, delas ut som **bilaga**.

Revisionsutskottet har i sin berättelse också behandlat berättelsen för föregående år (2017) samt utskottens och stadsstyrelsens svar på den:

- Revisionsutskottet ber att dess önskan om att elevernas hemkommun tas in som en bakgrundsvariabel i THL:s nationella skolhälsoundersökning ska tas upp i huvudstadsregionens gemensamma arbetsgrupp för skolhälsoundersökningen. Till detta konstateras att detta gjorts år 2017, tyvärr utan framgång.
- Revisionsutskottet gjorde observationer om stadens tvåspråkighetsprogram, som också berör bildningen. Bildningen har jobbat aktivt enligt bildningens tvåspråkighetsprogram 2015–2017 även efter denna tidsperiod och har också vidareutvecklat verksamheten. Bildningen har t.ex. särskilt arbetat i samarbete med regionala och nationella myndigheter för att garantera tvåspråkiga elevvårds- och vårdtjänster för familjer, barn och unga i samband med den kommande vårdreformen. Enligt nuvarande budgetmål ska bildningens tvåspråkighetsprogram uppdateras under år 2019. Detta program kunde med fördel ses som en del av hela stadens tvåspråkighetsprogram.

Revisionsutskottets utvärderingsarbete fokuserade år 2018 på allmänna förvaltningen och fritidsverksamheten (s. 6–9). För fritidsverksamhetens del önskar revisionsutskottet bemötande till observationer som gäller ersättande lokaler för ungdomsverksamhet samt medborgarinstitutets kursutbud och finansieringen av det.

- Revisionsutskottet konstaterar (s.6) att staden har blivit tvungen att stänga ungdomsgården på grund av fukt- och mikrobskador. Verksamheten och personalen har varit hänvisade till ersättande lokaler där verksamheten inte kan bedrivas i full skala. Båda utskotten för undervisning och småbarnspedagogik har framhållit att saken behöver lösas snarast.

Projekteringen för saneringen av ungdomsgården gjordes 2018 i samarbete med samhällstekniken. Ungdomsgården är till exempel en skyddsmärkt byggnad, vilket ställer krav på saneringen. Båda utskotten för undervisning och småbarnspedagogik har framhållit att saken behöver lösas snarast. Revisionsutskottet betonar vikten av att ungdomsverksamheten så snart som möjligt anvisas ändamålsenliga ersättande lokaler.

Ungdomslokalen är för närvarande belägen i stadsbibliotekets f.d. tidningssal. Utrymmet är otillräckligt för verksamheten, men det är ont om lediga fastigheter som staden äger. Under våren inledde staden förhandlingar med köpcentret Grani om eventuella lediga lokaler och hyresnivån för dem. Förhandlingarna pågår fortfarande. Ungdomstjänsterna samarbetar fortlöpande med läroinrättningar och lokala föreningar för att hitta fritidstjänster och meningsfull sysselsättning för ungdomar. Staden bör kunna lösa utrymmesbristen för att t.ex. musikutövande ska vara möjligt.

- Revisionsutskottet konstaterar (s. 6) att kulturutskottet har gett ett utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om Grankullas program för förebyggande rusmedelsarbete 2018–2022. Kulturtjänsterna sporrar stadens invånare till en hälsofrämjande livsstil allmänt sett och samarbetar med lokala klubbar och tjänsteproducenter samt med stadens förvaltningar för att omsätta programmet i praktiken. Kulturutskottet konstaterar också att förebyggande rusmedelsarbete beaktas då understöd för fritidsaktiviteter beviljas och att aktörerna inom ungdomsverksamheten i Grankulla sporrar till förebyggande rusmedelsarbete. Vid behov ges handledning och stöd i enskilda fall. Revisionsutskottet anser det lovvärt att kulturutskottet beaktar förebyggande rusmedelsarbete i anslutning till understöden. Revisionsutskottet rekommenderar också att det tväradministrativa myndighetssamarbetet ökas för att effektivisera det förebyggande rusmedelsarbetet.

Kultur- och fritidstjänsterna anger i sina villkor för verksamhetsunderstöd att samfunden i samband med ansökan ska ge en utredning över de åtgärder de tar för att binda sig till en drog-, alkohol- och rökfri verksamhet. Nationellt och regionalt utreds också möjligheterna att till vissa delar tillämpa den s.k. Islandsmodellen i gränsområdet mellan förebyggande arbete och fritidsaktiviteter. Samarbetet består i Grankulla av tväradministrativ verksamhet mellan social- och hälsovården och bildningssektorn. Ledningsgruppen för hälsofrämjande (Tejo), som stadsdirektören tillsatte 2011, fortsätter alltjämt som ett tvärsektoriellt forum för hälsa och välfärd och ansvarar bl.a. för stadens välfärdsberättelse. Frågor som gäller hälsa och välfärd behandlas också fortfarande sektorsvis, och t.ex. undervisningsväsendet, småbarnspedagogiken och fritidstjänsterna diskuterar gemensamma ärenden varje vecka i bildningens ledningsgrupp.

- Revisionsutskottet (s. 7–8) betraktar ökningen i både antalet kursdeltagare och timantalet på medborgarinstitutet som en mycket positiv trend och konstaterar att medborgarinstitutets verksamhet bidrar till fysiskt och mentalt välbefinnande bland stadens invånare. Kursutbudet lockar deltagare i alla åldrar. Tyvärr har statsandelarnas andel av medborgarinstitutets sammanlagda budget minskat avsevärt under de senaste åren.

Kursavgifternas andel av medborgarinstitutets verksamhetsutgifter har stigit med 19 procentenheter från 2010 till 2018 (35 %), från 90 000 euro till 327 000 euro. Ungefär en tredjedel av ökningen beror på höjda kursavgifter och resten på ett större antal deltagare. Antalet deltagare på institutets kurser har under ovan nämnda period stigit från 3 461 till 9 591. En betydande faktor har varit att idrott och motion har överförs från idrottstjänsterna till medborgarinstitutet. Höjningarna av kursavgifterna har för sin del hänfört sig till stadens budgetnedskärningar 2010 och 2015 jämte senare justeringar samt till indexförhöjningar.

Statsandelarna har minskat med 7 000 euro från 2010 till 2018, men utan överföringen av motionstimman till institutet skulle den kalkylerade verkan ha varit ca 30 000 euro. Indexhöjningarna till statsandelarna har varit frysta i flera år, och medborgarinstitutet har således inte fått stadsbidrag som skulle motsvara verksamheten. Å andra sidan har den fortlöpande utökningen av verksamheten gjort att statsandelarna trots allt inte har krympt desto mer.

Användarnas, dvs. kursdeltagarnas behov och förslag hörsammas ständigt, och nya kurser startas med mycket låg tröskel.

Bildningsdirektören:

Utskottet antecknar revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018 för kännedom och ger för egen del sitt utlåtande enligt ovanstående till stadsstyrelsen för vidare behandling.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Utlåtande om revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018

261/02.06.01/2018

LIKV 27.08.2019 § 34

Mer information:

bildningsdirektör Heidi Backman, tfn 050 566 8800

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Revisionsnämnden ska enligt 121 § i kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av bedömningen presenteras i utvärderingsberättelsen. Revisionsutskottet godkände och undertecknade sin utvärderingsberättelse för år 2018 den 16 maj 2019 (§ 46) och förde den till fullmäktige för kännedom den 17 juni 2019 (§ 35).

Fullmäktige ber utskotten om svar på revisionsutskottets frågor. Stadsstyrelsen sammanställer sedan svaren i ett utlåtande som gäller hela stadens verksamhet. Utvärderingsberättelsen 2018, som är godkänd av revisionsutskottet, delas ut som **bilaga**.

Revisionsutskottet har i sin berättelse också behandlat berättelsen för föregående år (2017) samt utskottens och stadsstyrelsens svar på den:

- Revisionsutskottet ber att dess önskan om att elevernas hemkommun tas in som en bakgrundsvariabel i THL:s nationella skolhälsoundersökning ska tas upp i huvudstadsregionens gemensamma arbetsgrupp för skolhälsoundersökningen. Till detta konstateras att detta gjorts år 2017, tyvärr utan framgång.
- Revisionsutskottet gjorde observationer om stadens tvåspråkighetsprogram, som också berör bildningen. Bildningen har jobbat aktivt enligt bildningens tvåspråkighetsprogram 2015–2017 även efter denna tidsperiod och har också vidareutvecklat verksamheten. Bildningen har t.ex. särskilt arbetat i samarbete med regionala och nationella myndigheter för att garantera tvåspråkiga elevvårds- och vårdtjänster för familjer, barn och unga i samband med den kommande vårdreformen. Enligt nuvarande budgetmål ska bildningens tvåspråkighetsprogram uppdateras under år 2019. Detta program kunde med fördel ses som en del av hela stadens tvåspråkighetsprogram.

Revisionsutskottets utvärderingsarbete fokuserade år 2018 på allmänna förvaltningen och fritidsverksamheten (s. 6–9). För fritidsverksamhetens del önskar revisionsutskottet bemötande till observationer som gäller ersättande lokaler för ungdomsverksamhet samt medborgarinstitutets kursutbud och finansieringen av det.

- Revisionsutskottet konstaterar (s.6) att staden har blivit tvungen att stänga ungdomsgården på grund av fukt- och mikrobskador. Verksamheten och personalen har varit hänvisade till ersättande lokaler där verksamheten inte kan bedrivas i full skala. Båda utskotten för undervisning och småbarnspedagogik har framhållit att saken behöver lösas snarast.

Projekteringen för saneringen av ungdomsgården gjordes 2018 i samarbete med samhällstekniken. Ungdomsgården är till exempel en skyddsmärkt byggnad, vilket ställer krav på saneringen. Båda utskotten för undervisning och småbarnspedagogik har framhållit att saken behöver lösas snarast. Revisionsutskottet betonar vikten av att ungdomsverksamheten så snart som möjligt anvisas ändamålsenliga ersättande lokaler.

Ungdomslokalen är för närvarande belägen i stadsbibliotekets f.d. tidningssal. Utrymmet är otillräckligt för verksamheten, men det är ont om lediga fastigheter som staden äger. Under våren inledde staden förhandlingar med köpcentret Grani om eventuella lediga lokaler och hyresnivån för dem. Förhandlingarna pågår fortfarande. Ungdomstjänsterna samarbetar fortlöpande med läroinrättningar och lokala föreningar för att hitta fritidstjänster och meningsfull sysselsättning för ungdomar. Staden bör kunna lösa utrymmesbristen för att t.ex. musikutövande ska vara möjligt.

- Revisionsutskottet konstaterar (s. 6) att kulturutskottet har gett ett utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om Grankullas program för förebyggande rusmedelsarbete 2018–2022. Kulturtjänsterna sporrar stadens invånare till en hälsofrämjande livsstil allmänt sett och samarbetar med lokala klubbar och tjänsteproducenter samt med stadens förvaltningar för att omsätta programmet i praktiken. Kulturutskottet konstaterar också att förebyggande rusmedelsarbete beaktas då understöd för fritidsaktiviteter beviljas och att aktörerna inom ungdomsverksamheten i Grankulla sporrar till förebyggande rusmedelsarbete. Vid behov ges handledning och stöd i enskilda fall. Revisionsutskottet anser det lovvärt att kulturutskottet beaktar förebyggande rusmedelsarbete i anslutning till understöden. Revisionsutskottet rekommenderar också att det tväradministrativa myndighetssamarbetet ökas för att effektivisera det förebyggande rusmedelsarbetet.

Kultur- och fritidstjänsterna anger i sina villkor för verksamhetsunderstöd att samfunden i samband med ansökan ska ge en utredning över de åtgärder de tar för att binda sig till en drog-, alkohol- och rökfri verksamhet. Nationellt och regionalt utreds också möjligheterna att till vissa delar tillämpa den s.k. Islandsmodellen i gränsområdet mellan förebyggande arbete och fritidsaktiviteter. Samarbetet består i Grankulla av tväradministrativ verksamhet mellan social- och hälsovården och bildningssektorn. Ledningsgruppen för hälsofrämjande (Tejo), som stadsdirektören tillsatte 2011, fortsätter alltjämt som ett tvärsektoriellt forum för hälsa och välfärd och ansvarar bl.a. för stadens välfärdsberättelse. Frågor som gäller hälsa och välfärd behandlas också fortfarande sektorsvis, och t.ex. undervisningsväsendet, småbarnspedagogiken och fritidstjänsterna diskuterar gemensamma ärenden varje vecka i bildningens ledningsgrupp.

- Revisionsutskottet (s. 7–8) betraktar ökningen i både antalet kursdeltagare och timantalet på medborgarinstitutet som en mycket positiv trend och konstaterar att medborgarinstitutets verksamhet bidrar till fysiskt och mentalt välbefinnande bland stadens invånare. Kursutbudet lockar deltagare i alla åldrar. Tyvärr har statsandelarnas andel av medborgarinstitutets sammanlagda budget minskat avsevärt under de senaste åren.

Kursavgifternas andel av medborgarinstitutets verksamhetsutgifter har stigit med 19 procentenheter från 2010 till 2018 (35 %), från 90 000 euro till 327 000 euro. Ungefär en tredjedel av ökningen beror på höjda kursavgifter och resten på ett större antal deltagare. Antalet deltagare på institutets kurser har under ovan nämnda period stigit från 3 461 till 9 591. En betydande faktor har varit att idrott och motion har överförs från idrottstjänsterna till medborgarinstitutet. Höjningarna av kursavgifterna har för sin del hänfört sig till stadens budgetnedskärningar 2010 och 2015 jämte senare justeringar samt till indexförhöjningar.

Statsandelarna har minskat med 7 000 euro från 2010 till 2018, men utan överföringen av motionstimmarna till institutet skulle den kalkylerade verkan ha varit ca 30 000 euro. Indexhöjningarna till statsandelarna har varit frysta i flera år, och medborgarinstitutet har således inte fått stadsbidrag som skulle motsvara verksamheten. Å andra sidan har den fortlöpande utökningen av verksamheten gjort att statsandelarna trots allt inte har krympt desto mer.

Användarnas, dvs. kursdeltagarnas behov och förslag hörsammas ständigt, och nya kurser startas med mycket låg tröskel.

Bildningsdirektören:

Utskottet antecknar revisionsutskottets utvärderingsberättelse för år 2018 för kännedom och ger för egen del sitt utlåtande enligt ovanstående till stadsstyrelsen för vidare behandling.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

ALLMÄNNA FÖRVALTNINGENS BEMÖTANDE

2. 2 Uppföljning av observationerna och utvecklingsförslagen i föregående års utvärderingsberättelser

Grankulla stads tvåspråkighetsprogram 2015–2017

Revisionsutskottet uppmanade i sin utvärderingsberättelse staden att även i fortsättningen lägga vikt vid implementeringen och uppföljningen av tvåspråkighetsprogrammet. Tvåspråkighetsprogrammet, som godkändes 2015, gällde för åren 2015–2017. Något nytt tvåspråkighetsprogram har inte gjorts upp. Revisionsutskottet rekommenderar att tvåspråkighetsprogrammet uppdateras i enlighet med stadens strategi.

- Grankulla stad tvåspråkighetsprogram innehåller en beskrivning av kommunens språkliga verksamhetsmiljö och tvåspråkiga kommuners lagstadgade skyldigheter samt definierar de mål som ska sättas upp för tvåspråkigheten i praktiken och de åtgärder som ska vidtas för att uppfylla målen. Målet med tvåspråkighetsprogrammet var att garantera att båda nationalspråken är närvarande i alla kommunala tjänster, i all framtidsplanering och vid reformering av strukturerna. Trots rubriken är programmet inte tätt bundet till vissa år. Det kommer ändå att revideras under våren 2020 i enlighet med stadens strategi.

3. Utvärdering av hur de ekonomiska målen uppfyllts

Staden har satsat på IKT-infrastruktur och IKT-utbildning, som också har varit till nytta för stadens invånare. Över 60 projekt planerades under året, och 17 av dem har startat. Projektet DigiLab, en lärmiljö för datateknik riktad till stadsborna, har väckt stort intresse och fått beröm.

Revisionsutskottet ber att uppmärksamhet ska fästas vid kostnadseffektivitet och funktionalitet redan vid planeringsskedet av IKT-projekten.

- IKT-projekten utgår från sektorerna och planeras i samarbete med dem. Projekten behandlas och godkänns i IKT-ledningsgruppen. För den övergripande arkitekturen svarar utvecklingschefen. Alla projekt upphandlas enligt stadens upphandlingsanvisningar och upphandlingslagstiftningen. I all projektplanering iakttas budgeten och de mål som satts upp i den.

4. Utvärdering av hur målen för verksamheten uppfyllts

Utvärdering av hur åtgärderna för 2018 i Grankullas stadsstrategi 2018–2022 har uppfyllts

Stadens ledning bör avgöra om metoden för att följa upp strategin är adekvat för uppföljning och mätning av verksamhetens utfall och genomslag. Hur väl kan uppgifterna utnyttjas för utveckling av stadens verksamhet?

Revisionsutskottets utvärdering bör fokusera på de mätare och mål på årsnivå som har fastställts, men fullmäktige fastställde inga sådana för 2018. Mätare som rekommenderas är t.ex. tillgången på service och servicens genomslag, antalet producerade prestationer eller resursernas volym. *Revisionsutskottet rekommenderar att mål och mätare på årsnivå fastställs och att de godkänns av fullmäktige.*

- Utarbetandet av Grankulla stads strategi 2018–2022 startade våren 2017 med en värde- och visionsverkstad och ett strategiseminarium för cheferna. Den nya fullmäktigeförsamlingen, vars mandatperiod började i juni, samlades för strategiarbete i

augusti och september 2017 och i februari 2018. Eftersom den nya strategin godkändes vid årets första fullmäktigesammanträde i mars 2018, blev målen och mätarna för år 2018 ofullständiga.

Stadens ledningsgrupp har bland annat tittat på mätare som andra städer använder, och vid beredningen av budgeten 2020 kommer målen och mätarna att utvecklas och utvidgas. Mätaruppsättningen i den följande strategin har redan skissats upp preliminärt så att vi sätter upp mål både på årsnivå och för hela fullmäktigeperioden.

Såväl de övergripande som de underordnade målen i den nuvarande strategin är konkreta (t.ex. olika program), och det är viktigt att uppföljningen av dem i delårsrapporterna och bokslutet är tydlig. Uppföljningsmetoden kan och bör utvecklas så att uppgifterna allt bättre kan utnyttjas för utveckling av stadens verksamhet.

Staden har ansökt om extern finansiering för att skapa en modell för kunskapsledning. Avsikten med projektet är att utnyttja information som finns i stadens egna system samt tillgängliga öppna data som stöd för utvecklingsarbetet och ett förutseende beslutsfattande. Med hjälp av modellen vill vi förutspå kommunens utveckling ur olika synvinklar: ekonomi, befolkning, personal, servicebehov och investeringar. Modellen byggs ut i tätt samarbete mellan stadens olika sektorer.

5. Allmänna förvaltningen samt kultur-, ungdoms- och idrottstjänsterna

5.1 Allmänna förvaltningen

På begäran har revisionsutskottet fått en utredning över ledningens resor och utbildningar.

Revisionsutskottet tackar sektorerna för rapporterna och rekommenderar att alla utlandsresor och sådana kurser och seminarier som kostar mer än 500 euro årligen rapporteras till styrelsen och revisionsutskottet.

Revisionsutskottet rekommenderar att nyttan av kurserna och resorna ska presenteras för organisationen före och efter kursen/resan. Organisationen bör övervaka att den information som inhämtats på kurserna och de kontakter som knutits också kommer till nytta och förs vidare inom organisationen.

- Beslut om alla resor till utlandet fattas av sektorchefen. Dessutom fattas tjänsteinnehavarbeslut om alla utbildningar som kostar mer än 2 000 euro. Dessa beslut lyder under den sedvanliga rätten för organ att ta över ärenden. De skickas elektroniskt till organens ordförande och delges organen vid sammanträdena. Beslut som gäller utbildningar på mindre än 2 000 euro godkänns via HR-arbetsbordet. Grankulla stad som arbetsgivare vill satsa på högklassig utbildning för personalen och utnyttja det rikliga utbudet i huvudstadsregionen. Priserna på kurserna varierar, men prisnivån är i allmänhet ca 200–700 euro/person. I fortsättningen kommer uppgifter om samtliga utlandsresor och utbildningar som kostat mer än 2 000 euro att årligen delges stadsstyrelsen och revisionsutskottet i samband med personalberättelsen.

Det framgår inte av utskottens beslut om utnämning av tjänsteinnehavare vem som har blivit vald.

Revisionsutskottet rekommenderar transparens i utnämningsbesluten och i publiceringen av dem.

- I 140 § i kommunallagen bestäms om hur beslut ska delges kommuninvånarna på nätet: "Protokoll från fullmäktige, kommunstyrelsen och nämnder [...], med tillhörande

anvisningar om hur man begär omprövning eller besvärshanvisning, hålls efter justeringen tillgängliga i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Om ärendet är sekretessbelagt i sin helhet, publiceras i protokollet endast ett omnämnande av att det sekretessbelagda ärendet behandlades. **I protokollet publiceras endast personuppgifter som är nödvändiga med tanke på tillgången till information. De personuppgifter som ingår i protokollen ska avlägsnas från datanätet när tidsfristen för omprövningsbegäran eller besvärstiden löper ut.**

Stadskansliet utarbetade 3.7.2017 en anvisning rubricerad "Kommunens information på webben, behandling av personuppgifter och deras offentlighet, särskilt med avseende på föredragningslistor och protokoll" med hänvisning till stadens förvaltningsstadga (128 §) och Kommunförbundets cirkulär 15/2017 Kommunens information på webben, behandling av personuppgifter och deras offentlighet.

Även om personuppgifter i många fall är offentliga, ska det finnas ur informationssynpunkt goda grunder för publicering av namn och andra personuppgifter på webben. I de flesta beslut är personens namn och övriga personuppgifter inte av allmänt intresse med avseende på själva beslutets innehåll. Valda personers kontaktuppgifter hittar man på stadens webbplats under Kontaktuppgifter.

Utöver det rekommenderar revisionsutskottet att stadens koncerndirektiv ska uppdateras.

- Revideringen av stadens koncerndirektiv är under arbete.